

M E T O D I K A

instalace pachového ohradníku na likvidaci afrického moru prasat

Technické podmínky

verze č. 1-2020

Vypracovali: Ing. Vlastimil Nevrkla a Ing. František Frola

2020

Vydal: EKOPLANT, s.r.o.

OBSAH:

1. Úvod
2. Vymezení pojmů
3. Instalace pachového ohradníku
 - 3.1. Lokalizace ohniska s výskytem afrického moru prasat s vytýčením vedení pachového ohradníku v ochranné zóně
 - 3.2. Materiálové vybavení
 - 3.3. Postup instalace pachového ohradníku pro okamžité uzavření nakažové zóny
 - 3.4. Postup instalace klasického pachového ohradníku
4. Údržba
 - 4.1. Aktivace
 - 4.2. Oživení
 - 4.3. Kontrola stavu pachového ohradníku
5. Ochranné pomůcky
6. Literatura

1. Úvod

Celosvětovým problémem je šíření nákazy afrického moru prasat. Tento problém již dnes zasahuje vedle Evropských států, Rusko i celou Asii. Jediným státem na světě, který zlikvidoval africký mor prasat je Česká republika. Díky mimořádným veterinárním opatřením KVS Zlín s dominantní úlohou pachových ohradníků se podařilo nákazu AMP zlikvidovat.

Cílem této Metodiky je podat ucelený souhrn opatření týkající se pachových ohradníků, které významně pomohly udržet černou zvěř v prostoru o výměře 50 km² a tam je postupně odlovit a tím neumožnit jejich migraci přes vytýčenou zónu do sousedních regionů, kde by se mohl AMP dále šířit.

2. Vymezení pojmů

Pachový ohradník – je technické zařízení, které v kombinaci s pachovou látkou odpuzuje zvěř od překonání pachového plotu, při instalaci pachového ohradníku je třeba se řídit Zákonem č.17/1992 Sb. o životním prostředí v platném znění.

Biodegradabilní nosič koncentrátu pachové látky – je materiál speciálně vyvinutý pro injektáž pachové látky (patent EU a CZ), který má otevřené póry zabezpečující vysoký difuzní koeficient pachové látky a tím i maximální účinnost pachového ohradníku. Nosič je šetrný k životnímu prostředí ve smyslu zákona č.17/1992 o životním prostředí, na vzduchu za daných meteorologických podmínek teploty a vlhkosti je velmi stabilní, není toxický, karcinogenní a neemituje cizorodé látky do životního prostředí.

Nosič koncentrátu pachové látky polyuretanová pěna - díky otevřeným pórům má vynikající difúzní vlastnosti, což souvisí s vysokou účinností pachové látky, vlivem fotooxidace a UV záření se PU pěna rozpadá a vlivem vlhkosti podléhá hydrolyze, při níž vznikají toxické, karcinogenní a mutagenní látky, které kontaminují půdu, z tohoto důvodu se PU pěna používá jenom pro okamžité uzavření nálezové zóny při likvidaci afrického moru prasat jako náhrada za plnohodnotnou instalaci pachového ohradníku. V období do 1 roku je třeba PU pěnu nahradit nosičem BIO10.

Koncentrát pachové látky černá zvěř – obsahuje účinnou látku, která imituje pach predátora, čímž odpuzuje zvěř od překonání pachového ohradníku.

Aktivace – první injektáž koncentrátu pachové látky do nosiče v rámci instalace pachového ohradníku.

Oživení – následná injektáž koncentrátu pachové látky do nosiče v období do 1 měsíce od poslední injektáže koncentrátu pachové látky.

3. Instalace pachového ohradníku

3.1. Lokalizace ohniska s výskytem afrického moru prasat s vytýčením vedení pachového ohradníku v ochranné zóně

Před vlastní instalací pachového ohradníku je třeba provést lokalizaci ohniska AMP a vytýčit vedení pachového ohradníku nejlépe podél komunikací, které jsou zároveň hranicí nálezové zóny.

3.2. Materiálové vybavení

Kůl – dřevěný, doporučené rozměry 2,5 x 2,5 x 100 cm.

Adaptér – do něj se zasune nosič BIO10, který je chráněn před oplachem dešťovou vodou, adaptéry se mohou nařezat ze sádkartonových profilů o rozměrech 4,5x3,5x6cm,

Biodegradabilní nosič BIO10 – o rozměrech 5,5 x 3,5 x 4,5 cm viz kap.2,

Nosič PU pěna – 750 ml, lze vypěnit až 30 l pěny

Kelímek – objem 0,2 l (plastový nebo papírový)

Koncentrát pachové látky – viz kap. 2.

3.3. Postup instalace pachového ohradníku pro okamžité uzavření nakažové zóny

- do kelímku o objemu 0,2 l se vypění trubičková PU pěna pomocí aplikátoru, který se našroubuje na láhev,
- vypěněná pěna se musí nechat vytvrdit cca 5 hodin, kdy již není lepivá a může se do ní injektovat koncentrát,
- připravený nosič PU pěny v kelímku se injektuje koncentrátem pachové látky ve 3 bodech po dobu 1 vteřiny, potom se zavrtá půdním vrtákem do země do hloubky cca 5 cm, pokud není k dispozici půdní vrták je možno kelímek s PU pěnou položit na zem v rozestupech 5 m od sebe, oživení nosiče se provádí 1x měsíčně
- pokud se uvedený postup bude provádět před zimou, je možné na zimu použít kůly, na nichž se kelímek připevní hřebíkem, kelímek s nosičem se směřuje do nakažové zóny
- uvedený postup umožňuje rychle a kvalitně nainstalovat pachový ohradník, jehož životnost je cca 1 rok.

3.4. Postup instalace klasického pachového ohradníku

- před vlastní instalací je třeba přivrtat adaptér na kůl (pokud se používá adaptér),
- kůly se do země zatlučou palicí nebo zavrtají půdním vrtákem do hloubky 20-30 cm ve vzdálenosti cca 5 m od sebe, kůly s adaptéry se zatlučou směrem k nakažové zóně
- do adaptérů se zasunou z boku nosiče BIO10,
- do kostičky nosiče se injektuje koncentrát pachové látky po dobu cca 1 vteřiny, oživení nosiče se provádí 1x měsíčně
- injektáž koncentrátu pachové látky je třeba dělat zásadně po větru, aby nedošlo ke kontaminaci oděvu pachovou látkou
- pachový ohradník se instaluje pouze na jedné straně komunikace, případně jiného vhodného terénního prvku (řeka, potok aj.), který tvoří hranici nakažové zóny.

4. Údržba

4.1. Aktivace

Aktivace pachového ohradníku se provádí zároveň s instalací.

4.2. Oživení

Oživení pachového ohradníku se provádí 1x měsíčně.

4.3. Kontrola stavu pachového ohradníku

Kontrolu pachového ohradníku se doporučuje provádět průběžně, aby se předešlo proniknutí zvěře následkem chybějících nosičů ať už z jakýchkoliv důvodů. Účinnost pachového ohradníku je možno zkontrolovat fyzikální metodou olfaktometrií, která stanoví počet pachových jednotek v nosiči za určité období od posledního oživení.

5. Ochranné pomůcky

- brýle nebo štít
- pracovní oděv
- gumové rukavice, nejlépe slabé chirurgické
- pracovní obuv

6. Literatura

1. Zákon č.449/2002 Sb. o myslivosti
2. Zákon č.13/1997 o pozemních komunikacích
3. Zákon č.17/1992 Sb. o životním prostředí
4. Směrnice Správy silnic krajů – Vyjádření k umístování zařízení odpuzující zvěř od vstupu na pozemní komunikace

x x x